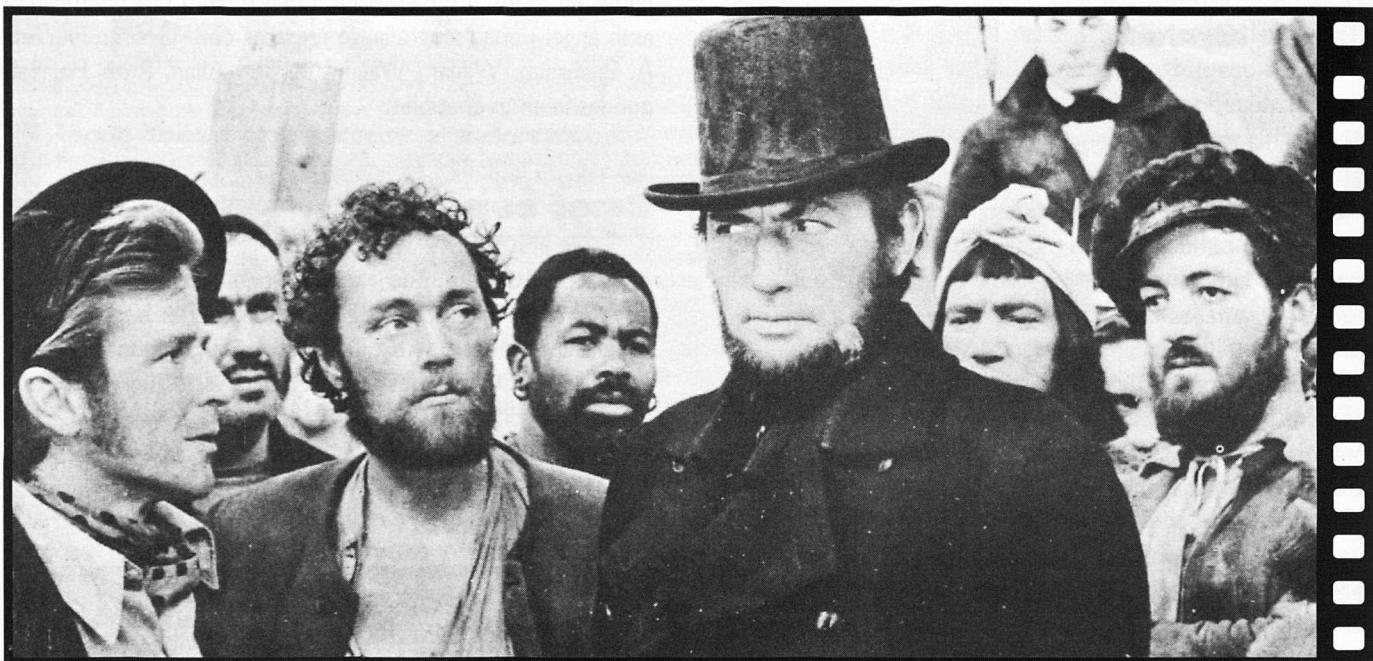

El triomf de l'evident

MOBY DICK

Enrique Lázaro

No hi ha res tan obvi com John Wayne recolzat en una balustrada; no hi ha res tan evident com la boca de Marilyn, o Deborah Keer fent de monja. El món s'ha complicat molt durant el segle XX; cap vella certesa resisteix dreta, i els homes es troben de cada vegada més tot sols. La complexitat engendra soledat, i com més confús i complicat torna el món, més se simplifiquen els seus somnis. Si no existís el cine, ens estalviaríem els cinèfils, els crítics cinematogràfics, gran quantitat de mitòmanes delirants i els experiments de Coppola; ens estalviaríem saber quina cara té el capità Ahab i com són les dones dels altres dins la dutxa. Si no existís el cine, cadascú somiaria a la seva manera; és a dir, malament. Confús i complicat; molt lluny de l'esclafadora senzillesa de Ford o la rotunda claredat física, sense ambigüitats, del rostre d'Ingrid Bergman. Per molt que insisteixin els experts, si el més genèric i obvi pot ser art, és cine. El triomf absolut d'allò visible, que és el que necessita un segle en el qual no s'hi veu res, i el que s'hi veu és molt fosc. L'èxtasi de l'evident. Un segle que només pot creure en allò que veu, i tan sols durant uns minuts, necessitava un art en què s'hi veiés tot, i tot el que s'hi veiés fos evident. Tan obvi com

els ulls de Lauren Bacall, la manera de caminar de Gary Cooper o les llàgrimes de Katharine Hepburn. No hi ha discussió possible sobre què són; tothom està d'acord en una fascinació idèntica. Una bella pel·lícula agrada a tothom, per raons semblants. No es pot pensar sense paraules en el cervell; si no existís el cine, seria impossible tenir intimitat personal, per manca d'imatges evidents. Alfabètiques. Vet aquí un art que aspira a la vulgaritat absoluta, i hi assoleix el cim.

Jo he estimat molt el cine, perquè m'ensenyava obvietats tan físiques que no hauria pogut abastar per altres mitjans i rostres concrets, gestos precisos, presències indiscutibles. Ara aquest amor, potser com tots els amors, ja està infectat de menyspreu. El cine demostra que tots somiam el mateix i desitjам desitjos massius; el triomf de l'evident produeix un cansament semblant al de l'obsenitat. Tal vegada m'estimaria més no saber quina cara té el capità Ahab; no haver-ho vist tot. L'home que ha vist el cul de la protagonista de *Mujercitas*, i l'ha estimat, a la força sofreix una devastació incalculable. L'evidència sempre acaba per matar-nos. Queda ja poc a fer en aquest segle, si un no va al cine.